

jeg skal saaledes nævne Brandbloven af 2den Marts 1861, hvor Saadant er fassat med Hensyn til Expropriation af Vand. Det vilde have glædet mig overordentlig meget, hvis det ærede Medlem for Skanderborg (R. Jensen), der sagde, at han i Tillid til mine Udtalelser vilde stemme imod § 2 — imidlertid maa jeg foreløbig nøjes med, at han takkede mig — i Gjerningen vilde vise, at han har denne Følelse, idet han kan gjøre det med Bevidstheden om, ikke at lægge Hindringer iveien for en Foranstaltning, hvis paatrængende Nødvendighed fra mange Sider er erkjendt.

Wolfsen: Jeg skal slutte mig til den ærede Ordsfører og den ærede Minister, som nylig talte om § 2, idet jeg heller ikke kan tilraade at forkaste denne Paragraph, naar Loven skal gives, da der ikke er tilstrækkelig Vand, og der heller ikke er Udsigt til paa anden Maade at komme dertil, end ved at give Tilladelse til Expropriation. Jeg har begjært Ordet, ikke saameget for at udtale dette og ved Siden deraf iøvrigt at takke det ærede Medlem for Præstø Amts 5te Valgkreds (Schroll) for de særdeles interessante Oplysninger, han meddeelte, og som vistnok af Udvalget i det Hele taget vilde blive tagne under nærmere Overveielse — som Medlem af Udvalget kan jeg for min Deel idetmindste forsikre, at de ikke skulle gaae upaaagtede hen, — men jeg har begjært Ordet mere for at erindre om et Punkt, som blev omtalt ved 1ste Behandling, og som jeg har troet, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) mulig vilde gjenoptage; men da jeg hørte, at han fravalgte Ordet, idet han henholdt sig til en Andens Udtalelse, vil jeg kun erindre om, at det gjaldt om, hvem der egentlig var Skyld i den store Vandmangel, der findes paa dette Sted. Det har været mig magtpaaliggende gennem de Actstykker, der ere meddeelte Udvalget, at komme til Kundskab derom; men det har forsaavidt været mig aldeles umuligt nærmere at see, hvem det er. Iøvrigt forekommer det mig nok at være en Undersøgelse værd, da vi jo for Tiden have haft fleresaadanne Arbeider for — det ene efter det andet — som maae anses for mislykkede. Det er ikke længere end siden igaar,

at vi hørte, hvorledes man havde faaet for lidt Vand og formeget Sand ved Søby Havn, og nu er der atter her et Arbeide, hvor vi ogsaa af Mangel paa Forudseenhed ere komne i den store Forlegenhed med Hensyn til Vand. Det har ikke været muligt nøie at see, hvem Skylden paahviler; men efter et Actstykke, som jeg her har i min Haand, er det den daværende Justitsminister, der hovedsagelig har Skylden, idet det hedder i en Directions skrivelse af 10de Marts 1860, at strax da Opførelsen af denne Anstalt var bleven bestemt og en Comission var bleven udnævnt til at tage Sagen under Behandling, begyndte man paa Anlægget af Anstalten paa Halsøen, og den daværende Justitsminister overdrog da til Anstalten selv, da det jo var den i høi Grad magtpaaliggende, at finde det fornødne Vand; den traadte da i Forbindelse med nogle Mænd desangaaende, og der er navnlig angivet Vandmester Sørensen, som har udpeget Pladsen og ledet Arbeidet med Hensyn til Vandets Anskaffelse. Det omtales rigtignok, at denne Vandmester Sørensen skal have givet en Erklæring om, at den saakaldte større Brønd — der findes nemlig to, en større og en mindre — skulde kunne levere idetmindste 8 Tønder Vand i Timen eller 192 Tønder i Døgnet; men man er aldrig kommen saavidt, at man engang har faaet nogen skriftlig Erklæring fra denne Mand derom. Sagen stod hen, det hed sig, at han havde lovet det; men — som sagt — det forelaa jo ikke skriftligt. Men hvad der er det Værste, det er, at Bøstet ikke blev holdt, idet paa den senere Tid Vandstanden har været meget indskrænket; en Tid lang har der ikke været mere end 3 Tønder i Timen istedetfor 8 Tønder, altsaa kun 72 Tønder istedetfor 192 i Døgnet. Der har dernæst været gjort mange senere Forsøg paa dybere Boringer, saavel i samme Brønd og i den mindre Brønd som paa mange andre Steder paa Halsøen, uden at det er lykkedes at faae Vand. Jeg har begjært Ordet for at berøre dette Punkt, uden at jeg forresten har anseet mig forpligtet til nu, da Sagen er bleven saa gammel, at foreslaae Thinget at gjøre Ansvar gjældende angaaende dette særlige Punkt, idet jeg skal overlade